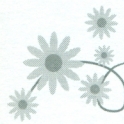

สวนผักเพื่อน สำหรับครอบครัว

จรัสพิมพ์ บุญญานันต์

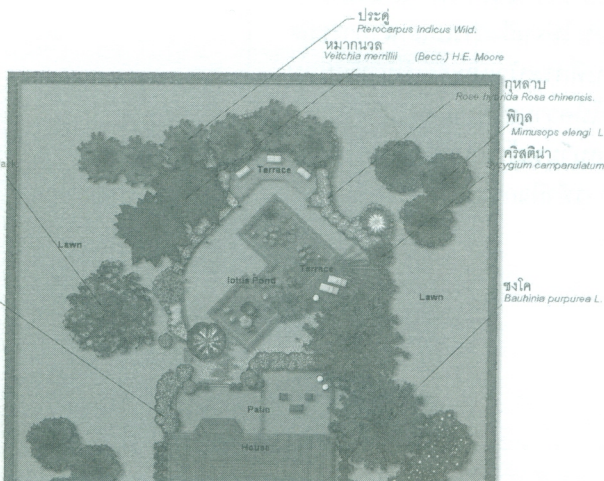
อาจารย์, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

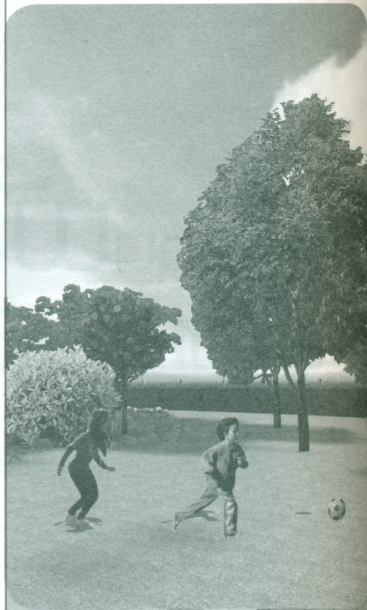
และการออกแบบสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยแม่โจ้

291900

ในช่วงฤดูร้อนระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน อากาศในบ้านเราก็เพิ่มอุณหภูมิสูงสุดในรอบปี ผนวกกับวันหยุดยาวของเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งในปีรัฐบาลกำหนดวันหยุดราชการต่อเนื่อง 5 วัน ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ปีนี้ ตั้งแต่วันที่ 12-16 เม.ย. พ.ศ.2556 หลายท่านก็คงใช้เวลาที่มีคุณค่านี้พักผ่อนอยู่บ้านกับครอบครัว เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตและความสุขกายสบายใจในวันพักผ่อน บทความนี้จึงขอแนะนำการออกแบบและวางแผนภูมิสถาปัตยกรรมสวนพักผ่อนสำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัว

สิ่งสำคัญสำหรับการวางแผนบริเวณสวนพักผ่อนในบ้านคือ เราจะต้องรู้และเข้าใจความต้องการพื้นที่ใช้สอยและพักผ่อนหย่อนใจของสมาชิกทุกคนในบ้านทุกเพศทุกวัย ตั้งแต่ คนวัยคุณปู่ คุณย่า พ่อ แม่ ไปจนถึงลูกๆ ทั้งที่เป็นวัยรุ่นหนุ่มสาว และเด็กเล็กๆ แต่ละคนย่อมมีพฤติกรรมและความชอบทำกิจกรรมต่างๆ ที่แตกต่างกัน บางครั้งความต้องการเหล่านั้นก็สอดคล้องกัน แต่มีบ่อยครั้งที่แตกต่างและขัดแย้งกัน ประเด็นปัญหาที่ก็คือเราจะสามารถจัดวางผังพื้นที่ใช้สอยเหล่านั้นให้เหมาะสมได้อย่างไร

สิ่งสำคัญรองลงมาคือความเข้าใจในสภาพพื้นที่ที่เป็นอยู่เดิม เช่น ความสัมพันธ์กับตัวบ้าน ลักษณะทางภูมิศาสตร์และการระบายน้ำ ต้นไม้เดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ แหล่งน้ำเดิม ทิศทางของแดดและลม ทิศนัยภาพของพื้นที่ เป็นต้น การสำรวจและเก็บข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง ในการกำหนดแผนผังการใช้พื้นที่ ว่าบริเวณไหนจะใช้ทำประโยชน์อย่างไรบ้าง

ในตัวอย่างงานออกแบบที่นำมาเสนอในวันนี้ เน้นการรองรับกิจกรรมที่หลากหลายของสมาชิกในครอบครัวดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้น จึงจัดให้มีพื้นที่พักผ่อนในหลายๆ รูปแบบ โดยจัดวางสระน้ำขนาดใหญ่ รูปทรงเรขาคณิตอยู่กลางพื้นที่ ภายในสระปลูกบัวนานาชนิด และสามารถเลี้ยงปลาสวยงามได้ นอกจากนี้ ยังมีการออกแบบน้ำพุและน้ำตกบริเวณกลางสระ เพื่อสร้างความชุ่มชื้น เย็นสบาย ลดอุณหภูมิที่ร้อนอบอ้าวของเดือนเมษายน บริเวณริมสระน้ำมีการออกแบบระเบียงไม้สำหรับนั่งพักผ่อน หรือทำกิจกรรมเบาๆ เช่น การอ่านหนังสือ ฟังเพลง ให้อาหารปลา และชมทิวทัศน์ที่สวยงามของสระบัว น้ำพุ และน้ำตก สวนพักผ่อนแห่งนี้มีสนามหญ้าเอนกประสงค์หลายบริเวณ ทั้งบริเวณรอบๆ สระน้ำ และห่างออกไปในส่วนที่ติดริมรั้ว สนามเหล่านี้กว้างขวางเพียงพอสำหรับรองรับกิจกรรมนานาชนิด ทั้งการออกกำลังกาย เช่น แอโรบิก เดินเล่น วิ่งเล่น ไปจนถึงการเล่นกีฬาบางชนิด เช่น แบดมินตัน เป็นต้น บริเวณโดยรอบพื้นที่สระบัวและระเบียงพักผ่อน ถูกโอบล้อมไว้ด้วยไม้พุ่มนานาพันธุ์ ซึ่งนอกจากจะให้ความสวยงามความร่มรื่นแล้ว ยังเป็นการแบ่งแยกบริเวณนี้ ออกจากบริเวณสนามหญ้าเอนกประสงค์ในส่วนที่อยู่ริมรั้ว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นสัดส่วนในการทำกิจกรรม

สำหรับพันธุ์ไม้ที่เลือกใช้ในส่วนพักผ่อน สำหรับครอบครัว ส่วนใหญ่จะเลือกพันธุ์ไม้ที่ให้สีของดอก หรือใบที่สวยงามสดใส ยกตัวอย่างพันธุ์ไม้ยืนต้น เช่น ชงโค ประดู่ ตะแบก เป็นต้น ส่วนไม้พุ่ม เช่น ขบาตอกซ้อน กุหลาบ พุด คริสตินา เป็นต้น ไม้ริมน้ำและไม้น้ำ เช่น บัว กอรูป พุทธรักษา เป็นต้น

การออกแบบสวนแห่งนี้ เน้นที่ความโปร่ง โล่ง สบาย และมีการดูแลรักษาง่าย พื้นที่มีความยืดหยุ่น ในการรองรับกิจกรรมได้หลากหลาย มีการแบ่งสัดส่วน ของพื้นที่อย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเมื่อมีการใช้ พื้นที่ในหลายๆ ส่วนพร้อมๆ กัน เมื่อผนวกกับบรรยากาศ ที่สวยงามและสดชื่นของพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับหลากสี สัน และสระบัวพร้อมด้วยน้ำพุและน้ำตก ที่นี้จึงกลายเป็น สถานที่ที่สมาชิกในบ้านทุกคนจะได้พักผ่อนอย่างมีความสุข อย่างแท้จริง ไม่เพียงเฉพาะในช่วงเทศกาลหยุดยาวที่กำลัง จะมาถึงเท่านั้น หากแต่ในทุกๆ วันของชีวิต

